

COMPOSTAXE

MANUAL DE COMPOSTAXE DOMÉSTICA

MANUAL DE COMPOSTAXE DOMÉSTICA

DEPÓSITO LEGAL: C 412-2019

ÍNDICE:

Compostaxe doméstica

- Introdución..... 6
- Que é a compostaxe doméstica..... 7
- Que se necesita para facer compost.... 7
  - composteiro.... 8
- Proceso a seguir.... 9
- Materiais a depositar no composteiro.... 10
  - Supervisión e control.... 11
- Posibles problemas e solucións.... 12
- Obtención de compost e aplicacións.... 13
- Beneficios do compost.... 14

Recollida Selectiva

- Contedor amarelo.... 15
- Contedor azul.... 16
- Iglú verde.... 16
- Contedor xenérico.... 17

A compostaxe doméstica é o proceso de descomposición biolóxica da **materia orgánica xerada no fogar, como é o caso dos restos de comida e podas**, obtendo un produto final, o compost, que pode ser utilizado como acondicionador de solos nos propios xardíns e hortas das vivendas que o fabrican.

QUE SE NECESITA PARA FACER COMPOST

- Un espazo axeitado na horta ou xardín.
- Un composteiro onde depositar os restos orgánicos (aínda que se trata dun recipiente que non é imprescindible).
- Residuos de cociña (restos de verduras, froitas, etc).
- Residuos do xardín (restos de poda, follas secas, céspede, etc).
- Un aireador (pincho, pala, etc) para remover o compost .
- Unha pala para recoller o abono obtido.
- Auga.

Cada galego produce unha media de 1,12 kilos de residuos ao día. En torno ao 42% do lixo que se xera nos fogares está conformado por materia orgánica que pode ser utilizada para elaborar compost, un abono natural con excelentes propiedades para o solo.

Se habitas nunha vivenda unifamiliar que dispoña de terreo (horta, xardín), non dubides en elaborar o teu propio compost. O proceso resulta moi sinxelo e conta cunha serie de

VANTAXES:

- **Eliminarás** ou, alomenos, minimizarás o excesivo uso de fertilizantes químicos.
- **Diminuirás** a frecuencia de recollida dos contedores xenéricos por parte dos servizos municipais, así como o custo económico que trae consigo a súa correcta xestión e tratamento.
- **Minorarás** o número de desprazamentos que debes realizar aos contedores.

- En primeiro lugar, debe colocarse o composteiro nun lugar adecuado:
- En contacto directo coa terra, para que os organismos descompoñedores teñan un fácil acceso ao interior do recipiente. Nunca sobre asfalto, cemento ou outro pavimento, xa que se impediría a colonización destes organismos.
- Nunha zona sombreada, protexida de cambios bruscos de temperatura e de humidade.
- Próximo á vivenda, por comodidade.
- Unha vez situado no lugar idóneo, debemos comezar a depositar no mesmo os restos orgánicos procedentes da cociña e do xardín, o máis desmenuzados posible para favorecer a súa descomposición. O proceso é moi sinxelo.
- No fondo do composteiro formamos unha capa de restos de poda de 10-15 centímetros de altura, favorecendo con isto a aireación e a drenaxe dos residuos acumulados.
- A continuación engadimos os restos orgánicos procedentes da cociña.
- Despois colocamos outra capa de restos de poda, e así sucesivamente

O composteiro é un recipiente que facilita a circulación do aire no seu interior, onde se introducen os restos orgánicos, permitindo unha óptima accesibilidade, tanto para depositar residuos como para extraer o abono resultante.

A súa función é a de manter as condicións axeitadas de temperatura e humidade para a elaboración de compost, evitando igualmente a entrada de pequenos animais e roedores que poden alterar o proceso.

Tal e como se veu facendo tradicionalmente, tamén se pode elaborar abono directamente no solo. Non obstante, o composteiro aporta unha serie de

VANTAXES:

- Permite manter a zona limpa e recollida.
- Acelera o proceso de compostaxe.
- Evita malos cheiros.
- Facilita o control das condicións axeitadas de humidade, temperatura e osíxeno.
- É de fácil montaxe e sinxelo mantemento.

Os factores fundamentais que interveñen no proceso de maduración do compost son os seguintes:

TEMPERATURA sendo a óptima ao redor de 50-60°C.

HUMIDADE a mestura ten que estar húmida, pero non mollada, xa que provocaría a súa putrefacción. Para isto é preciso xogar cos materiais secos e húmidos que vaiamos introducindo no composteiro. Unha forma sinxela de medir a humidade da mestura é coller un puñado e apertar coa man. Se queda compac-

ta, ten a humidade xusta; se se desmenuza, está seca; e, se gotea, está moi húmida.

En función dos resultados, poderemos secar ou humedecer facilmente, engadindo materiais secos ou húmidos, segundo o caso.

OSÍXENO o compost só se logrará se hai presenza de osíxeno (é un proceso aerobio), polo que, en ocasións, será necesario remover a mestura para aireala.

Para obter un compost de calidade, o mellor é utilizar unha ampla variedade de materiais, tendo en conta que, canto máis triturados estean, maior será a rapidez da súa descomposición e fermentación.

O QUE **SI** PODO DEPOSITAR

- ✓ Restos de comida: froitas e verduras; casca de ovo; arroces e pasta cocida; pan; peixe e carne de forma moderada.
- ✓ Pousos de café, té e infusións.
- ✓ Cinzas e serrín de madeira non tratada.
- ✓ Papel, cartón, xornais.
- ✓ Restos de poda, raíces, follas, céspede e material de xardín desmenuzado.
- ✓ Restos de colleita da horta, sen pesticidas ou fitosanitarios.
- ✓ Esterco de animais herbívoros.
- ✓ Po e pelusa do aspirador, fibras naturais, pelos, trociños de teas naturais, plumas.

O QUE **NON** PODO DEPOSITAR

- ✗ Aceites vexetais e minerais.
- ✗ Restos de plantas enfermas ou con pesticidas, insecticidas, etc.
- ✗ Madeira tratada con pinturas, vernices, etc.
- ✗ Produtos lácteos.
- ✗ Follas de piñeiro ou eucalipto.
- ✗ Excrementos humanos ou de animais domésticos carnívoros (cans, gatos, etc).
- ✗ Medicamentos.
- ✗ Cueiros desbotables.
- ✗ Papel de cor brillante, impreso con tinta de cor ou plastificado.
- ✗ Obxectos duros, pedras, vidro, metal, plástico, briks, baterías...

É necesario conseguir unha mestura cunha humidade, temperatura e osixenación óptimas, capaz de manter o equilibrio entre:

- Materiais frescos e húmidos (froitas, verduras, céspede...), que aportan humidade.
- Materiais secos (follas secas, ramas, cartón, cinza, serrín...), que favorecen a aireación e osixenación da mestura.

Se as condicións son boas, en poucos meses xa se pode reco-ller o compost, que semella unha terra de cor negra ou marrón escuro, con cheiro a bosque e temperatura ambiente, e que contén substancias nutritivas que melloran a calidade do solo.

Se producimos moito compost, podemos usalo para mesturar con terra, reechar plantóns e transplantes, así como diluílo en auga, tendo en conta que a auga compostada, dada a súa concentración de nutrientes, resulta beneficiosa para o rego.

No caso de que obteñamos pouca cantidade, podemos mesturalo con terra e usalo como turba ou terra especial para sementes e transplantes.

PROBLEMA	SIGNIFICADO	SOLUCIÓN
Material moi compacto e con mal cheiro	Posible exceso de humidade e/ou falta de ventilación	Mesturar material seco (palla, follas secas...) e voltear para permitir a entrada de aire e así evitar a putrefacción
Cheiro a amoniaco	Demasiados materiais ricos en nitróxeno	Engadir compoñentes secos ricos en carbono como serrín, restos de poda, etc, e voltear
Baixa temperatura	Pouco material ou falta de humidade	Engadir máis material ou regar
Temperatura moi alta	Insuficiente ventilación	Voltear
Material frío e húmido	Exceso de auga	Voltear e engadir materiais secos (serrín, ramas, etc...)
Material frío e seco	Falta de auga	Regar
Presenza de moscas	Exceso de humidade	Engadir material estruturante (pequenas ramas, palla) y voltear
Presenza de roedores	Atraídos por algún residuo	Mesturar os materiais e cubrir
Presenza dunha capa branca de fungos		Non supoñen problema algún
Presenza de insectos	Condicións ambientais	Non presentan inconveniente. Son descompoñedores

O cidadán desempeña un papel crucial na xestión sostible dos residuos urbanos. A súa colaboración na redución da produción de lixo, a través dun consumo racional e responsable, a reutilización de produtos o maior número de veces posible antes de convertelos en residuos e a súa activa participación nos mecanismos de recollida selectiva, propiciará que a porcentaxe de lixo sometido a tratamento final sexa menor, coas conseguintes vantaxes ambientais, económicas e sociais.

Ademais da selección de materia orgánica para a fabricación de compost doméstico, faise preciso separar o resto de materiais por tipoloxías e depositalos nos contedores correspondentes.

Debes depositar latas, briks e envases de plástico:

- ✓ Envases de plástico tales como botellas de auga, refrescos e leite, botellas de produtos de limpeza, xeles de baño, colonias e champú, bolsas de conxelados, terrinas de manteiga, envases de iogur, bolsas de aperitivos e lambetadas, bolsas plásticas.
- ✓ Latas de conservas e bebidas, bandexas de aluminio, tapóns metálicos de botellas e tapas de frascos.
- ✓ Briks de leite, viño, zume, batidos, caldos, etc.

NUNCA deposites no contedor amarelo roupa, vidro, cartón, restos orgánicos ou outros obxectos que non sexan envases.

Sobre a estrutura do solo: debido ao seu carácter aterronado, o compost facilita a formación de conglomerados, permitindo así manter unha correcta aireación e humidade do mesmo .

Sobre a saúde do solo: dada a súa condición de produto natural, sen compostos químicos e libre de patóxenos, actúa en moitos casos como bactericida e fungicida.

Sobre as plantas: ao ser un produto rico en nutrientes e macronutrientes, convértese nun excelente abono, contribuíndo a que as plantas teñan unha maior resistencia ás pragas e enfermidades.

- ✓ Debes depositar os seguintes materiais:
- ✓ Cueiros, compresas.
- ✓ Bastoncillos de algodón.
- ✓ Toallinas desbotables.
- ✓ Bolígrafos.
- ✓ Papeis e cartóns manchados.
- ✓ Panos de papel usados.
- ✓ Vaixelas e cubertos.
- ✓ Xoguetes rotos de pequenas dimensións.
- ✓ Obxectos de plástico ou metal que non sexan envases.

Debes depositar papel e cartón:

- ✓ Xornais, revistas, bolsas de papel, caixas de galletas, de cereais, de zapatos, de produtos conxelados, hueveras de cartón, etc.

NUNCA introduzas no contedor azul papel de aluminio, briks, cueiros, panos de papel sucios, cartón e papel manchados de graxa ou aceite.

Debes depositar envases vidro:

- ✓ Botellas.
- ✓ Tarros (de marmelada, de conservas).
- ✓ Frascos (de colonia, de cosmética).

NUNCA arroxes ao iglú verde lámpadas, tubos fluorescentes, porcelana, cerámica, cristal de fiestras ou espellos, vasos, copas de cristal, tapóns, cortizas, tapas metálicas dos envases de vidro, etc.

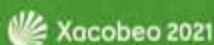

Máis información en:
www.compostaconsogama.gal

XUNTA
DE GALICIA

Xacobeo 2021

galicia

SOGAMA, S.A

15187- As Encrobas. Cerceda- A Coruña

Telf: 981 698 500

WWW.SOGAMA.GAL

Impreso en papel FSC